

OYUN VE ÇOCUK

Oyun, Türk Dil Kurumu (2021) tarafından “yetenek ve zeka geliştirici, belli kuralları olan, iyi vakit geçirmeye yarayan eğlence” olarak tanımlanmaktadır. Ancak oyun, çocukların dünyasında bu tanımdan çok daha fazlasını içermekte olup, bağ kurma ihtiyacını karşıladığı gibi duygusal ihtiyacını da karşılayarak sevildiğini hissetmesine yardımcı olur.

Anne baba ve çocuk arasındaki bağ bebeklik döneminde “ce-e” gibi oyunlar ile başlar ve bu bağ çocuğun sosyal etkileşiminin gelişmesinde büyük önem taşır. Çocuk gelişim döneminde büyümeye devam ederken, ebeveyn bu etkileşimi güçlü ve eğlenceli şekilde sürdürürse bu bağ kalıcı hale gelir. Çocuk ebeveyni tarafından sevildiğini ve değer verildiğini hissetmek için “benimle oyna” davetine karşılık bulmak ister. Bu bir lego oyunu, evcilik oyunu, masa oyunları bazen de yapılandırılmamış oyunlar içeren herhangi bir oyun türü olabilir. Çocuk anne ve babasının onunla birlikte yere oturarak onun kurduğu hayal dünyasına katılmasını bekler.

Oyun, ebeveyn çocuk bağının güçlenmesinde, çocuğun stresinin azalmasında önemli rol oynamaktadır. Bu oyunlar çocuğun duygusal ihtiyaçlarında tedavi edici olduğu gibi, etkili disiplin sağlamak için de destekleyicidir. Disiplin yöntemi, ne otoriter ne de aşırı hoşgörülü olmadan ebeveyn çocuk işbirliğini destekleyici sınırlar koymayı bilmektir. Ebeveyn çocuk arasında işbirliğine dayanan oyunlar oynandıkça çocuğun olumlu davranışları geliştirmeye başlar. Pozitif sosyal etkileşim ve kahkaha içeren oyunlarla da stres hormonu azaltılarak çocuğun öfke ve kaygısını yenmesi desteklenmiş olur.

Her çocuk anne ve babasıyla kaliteli zaman geçirmek ister. Oyun oynarken sadece fiziksel olarak bulunmak değil çocuğa ve oyuna odaklanmak da oldukça önemlidir. Başka şeylerle ilgilenerek (cep telefonu, tablet, televizyon vb.) oyunda bulunmak çocukla kurulacak olan etkileşim ve bağı önleyici olabilir. Bu nedenle, ebeveyn en yorgun ve keyifsiz hissettiği günlerde bile 20-30 dakika da olsa çocuğu ile etkin zaman geçirmesi yeterli ve gerekli olacaktır.

OYUNUNUN BELİRLEYİCİ ÖZELLİKLERİ NELERDİR?

- Oyunun içinde kahkaha atmak disiplin sorunlarının çözümünde etkilidir çünkü çocuğun stresten uzaklaşmasına sebep olur.
- Oyun ebeveyn ya da çocuk tarafından başlatılabilir. Yalnızca çocuğun oyun davetini kabul etmek değil, belli disiplin sorunlarını çözmek ya da yaşadığı bir zorlukla baş etmesine yardımcı olmak için ebeveyn de çocuğu oyuna davet edebilir.
- Oyunun yeri, zamanı ve belirli kuralları yoktur. Bahçede, salonda, mutfakta, banyoda, arabada yani kısaca her yerde oynanabilir.
- Oyun herkes tarafından bilinen oyunlar olabilir. Özel bir yöntemi, ekipmanı ya da yönergesi yoktur. Bazen evde mevcut bulunan oyuncaklar ya da nesnelere olabilir bazen de hiçbir objeye ihtiyaç duyulmaz. Oyun içerisinde çocuğun aslan olup kükremesine karşılık korkmuş gibi görünüp dahil olmak bile iyileştirici ve etkileşimi destekleyici özelliğe sahiptir.
- Ebeveyn çocuk arasındaki bağı ve etkileşimi güçlendirecek oyunlarda kazanan ya da kaybedene önem vermek yerine çocuk ve ebeveynin keyifle zaman geçirerek hiç kimsenin kendisini kaybetmiş hissetmemesidir.

Ebeveyn olarak çocuk ile oyun oynamaya başlamak için hiçbir zaman geç kalınmış değildir. Tüm dikkatinizi çocuğunuza vererek onun hayal dünyasına kendinizi bıraktığınızda çocuğunuz ile iletişiminizin geliştiğini, bağınızın güçlendiği ve disiplin sorunlarının azaldığını gözlemleyebilirsiniz. Ebeveyn çocuk ilişkisini güçlendiren oyunlar tüm çocuklar için gerekli ve faydalıdır.

Kaynakça:

1. Aletha J. Solter (2018) , *Oyun Oynama Sanatı*, Doğan Kitap